

צום עשרה בטבת – איגרת מידע לעובדים בארגוני בריאות

צום עשרה בטבת תשפ"ב יחול בשנת 2021 ביום שלישי ה 14 בדצמבר. הוא יחל בעלות השחר (קצת לאחר השעה 5:00) ויסתיים עם צאת הכוכבים (בסביבות השעה 17:00, תלוי במקומות ובמנהגים השונים).

רקע כללי

לפי הדת היהודית, צום עשרה בטבת הינו אחד מימי הצום היהודיים לזכר חורבן ירושלים. יום זה מציין את התאריך שבו, בשנת 588 לפני-הספירה, הטיל נבוכדנצר, מלך בבל, מצור על ירושלים. המצור הסתיים אחרי שנה וחצי בחורבן בית המקדש הראשון ובחורבן ירושלים. מנהגי האבלות מתחילים מעלות השחר ונמשכים עד לצאת הכוכבים באותו יום. תענית זו חלה בימי החורף ולכן יום הצום הינו הקצר בשנה.

מאז שנת 1949 יש המציינים בתאריך זה גם את יום הקדיש הכללי לזכר נרצחי השואה שתאריך מותם לא נודע.

מידע שימושי לצוות ועצות להתייחסות בתקופה זו:

- **סדר היום:** המתענים בעשרה בטבת מחויבים רק באיסור לאכול ולשתות. המהדרים מחמירים גם ברחיצה, בסיכה ויחסי אישות על פי מגבלות מסויימות ("בעל נפש יחמיר").
- **פטור מהצום:** חולים פטורים מצום זה (לרוב בהתייעצות עם סמכות רבנית המתאימה להם) כמו גם ילדות וילדים עד גיל בת/בר מצווה. נשים הרות ומיניקות רבות פטורות מהצום, אך יש להיוועץ בסמכות רבנית ורפואית.
- **הסעדה: מומלץ להתאים את שעות הארוחות ככל שניתן לשעות תחילת הצום וסיומו.** בחדרים שבהם שוהים רק אנשים צמים יש להמעיט ככל האפשר בהכנסת אוכל ושתיה במהלך היום. מכיוון שהצמים אוכלים ארוחה בסיום הצום, עם יציאת הכוכבים, מומלץ לארגון הבריאות לספק להם ארוחה המותאמת לצורך זה.
- **תרופות:** למרות שניתן ליטול תרופות נדרשות במהלך הצום באופן גורף, יהיו שירצו להתייעץ עם סמכות רבנית באשר לנטילת תרופות המחייבות שתיית מים או בליעה כסירופ.
- **טיפולים:** אין מניעה לקבל טיפולים רפואיים.
- **אחר הצהריים של יום הצום:** לקראת אחר הצהריים של יום הצום מומלץ להימנע ככל האפשר מפעילויות על מנת להקל על הצמים.
- **פעילויות מקצועיות:** בשל הצום, מומלץ להימנע מעריכת סדנאות והכשרות במועד זה.
- **סוגיות דתיות בטיפול:** מומלץ לארגון לבדוק טרם הצום מי הם המקורות הקהילתיים והדתיים הרלוונטיים לפתרון מקרים טיפוליים שיש בהם סתירה בין הטיפול הרפואי לבין התפיסות הדתיות של המטופלים.

תודה לאלו שיעצו בהכנת האיגרת ולצוות מהמרכז הבין-תרבותי: ד"ר רחלי אשוול, ד"ר חגי אגמון-שניר ואורנה שני גולן.

בכל מקרה, אין לראות בדף זה משום ייעוץ הלכתי או רפואי.

אגרות מידע נוספות לגבי חגים ומועדים בארגוני בריאות ניתן למצוא [בדף הפרסומים של המרכז הבין-תרבותי לירושלים](http://jicc.org.il/heb) (<http://jicc.org.il/heb>)

jicc@jicc.org.il | www.jicc.org.il